

Stembeleid

Maart 2022

1 Stembeleid PME

1.1 Doel

Het stemrecht is één van de belangrijkste zeggenschapsrechten van aandeelhouders. Door te stemmen tijdens de (buitengewone) algemene vergadering van ondernemingen draagt PME bij aan goed bestuur, een duidelijke strategie en duurzame waardecreatie door ondernemingen. Daarom stemt PME tijdens de (buitengewone) algemene vergadering van de bedrijven waarin we aandelen bezitten.

PME verwacht van ondernemingen dat zij zich inzetten om de negatieve impact op het milieu en de mens, zoals klimaatverandering of mensenrechtenschendingen, tegen te gaan. Dit stembeleid voorziet daarom in richtlijnen ten aanzien van stempunten over goed ondernemingsbestuur en duurzaamheid. Met dit stembeleid geeft PME verder invulling en verdieping aan het beleid verantwoord beleggen en het betrokkenheidsbeleid van PME.

1.2 Bepalen van een stem

PME brengt een geïnformeerde stem uit op de (buitengewone) algemene vergadering van de ondernemingen waarin PME aandelen bezit. Voor PME zijn de eigen stemrichtlijnen een belangrijk uitgangspunt bij het bepalen van een stem. De stemrichtlijnen van PME bevatten onze belangrijkste principes ten aanzien van goed ondernemingsbestuur en duurzaamheid en zijn daarom leidend in de beoordeling van stempunten.

Daarnaast betrekken we het stembeleid van de adviesbureaus Equity Ownership Services (EOS)¹, en Institutional Shareholder Services (ISS)² bij het bepalen van een stem. Het stembeleid van EOS en ISS zijn richtinggevend op onderwerpen waarin de stemrichtlijnen van PME niet voorzien. Op die manier zorgen we ervoor dat we in alle landen en bij alle bedrijven waar we stemmen voldoen aan wet- en regelgeving en aan de lokale standaarden voor corporate governance en stewardship.

EOS legt voorafgaand aan alle (buitengewone) algemene vergaderingen het stemadvies voor aan PME. In principe volgt PME dit advies, en worden stemmen als zodanig uitgebracht. Er kunnen goede redenen zijn voor PME om van het stemadvies af te wijken en anders te stemmen. Bijvoorbeeld wanneer er onvoldoende informatie is om een stem op te baseren. Ook kan het verloop van engagement of gesprekken met het bestuur van een onderneming aanleiding zijn om van de stemrichtlijnen af te wijken.

1.3 Uitvoering, stemketen en monitoring

PME stemt bij volmacht (ook wel proxy voting genoemd). Dit betekent dat PME het uitbrengen van de stemmen heeft overgedragen aan een stemadviesbureau. In het geval van PME is dat ISS. Het stemadvies van PME gaat naar ISS, die het advies vervolgens doorgeeft aan de custodian van PME, Northern Trust. De custodian bewaart alle aandelen die PME in bezit heeft, en weet precies op hoeveel aandelen PME bij het bedrijf mag stemmen. De custodian zorgt dat het stemadvies van PME terechtkomt bij de secretaris van de onderneming waar PME stemt.

De complexiteit van deze stemketen bemoeilijkt het inzicht of de stemmen van PME uiteindelijk de onderneming goed bereiken. Daarom past PME een aantal controlemechanismes toe om te zorgen dat stemmen correct worden uitgebracht. Zo verwachten we dat de partijen in de stemketen de juiste controlestandaarden toepassen bij de uitvoering van hun taak. Deze mechanismes zijn onderdeel van

¹ [EOS at Federated Hermes Global Voting Guidelines](#)

² [ISS Voting policies](#)

de overeenkomsten die PME met EOS, ISS en Northern Trust heeft afgesloten. Daarnaast kunnen we het stemgedrag controleren op basis van aangeleverde rapportages en verantwoordingsdocumenten.

1.4 Uitlenen van aandelen

Het uitlenen van aandelen uit de beleggingsportefeuille aan een andere marktpartij is een mogelijkheid om aanvullende inkomsten te behalen voor de beleggingsportefeuille. PME kan echter niet stemmen op uitgeleende aandelen. Daarom heeft PME het beleid dat alle uitgeleende aandelen worden teruggehaald voorafgaand aan een (buitengewone) algemene vergadering, zodat PME tijdens de vergadering op deze aandelen kan stemmen.

1.5 Openbaarmaking van het stemgedrag

PME is transparant over de uitgebrachte stemmen. PME geeft via de stemmonitor op de website inzicht in de uitgebrachte stemmen tijdens de (buitengewone) algemene vergaderingen van ondernemingen waarin we beleggen.³ Daarnaast wordt in het jaarverslag van PME een algemene toelichting gegeven op het stemgedrag. Ook wordt in het jaarverslag een verklaring gegeven voor het stemgedrag ten aanzien van belangrijke stemmen. Dit kan gaan om onderwerpen die voor PME van belang zijn, om aandeelhoudersresoluties of om agendapunten die veel maatschappelijke aandacht hebben gekregen.

³ [VDS Dashboard \(issgovernance.com\)](https://issgovernance.com/VDS-Dashboard)

2 Stemrichtlijnen

2.1 Bescherming van aandeelhoudersrechten

Statutenwijziging – PME stemt tegen statutenwijzigingen wanneer deze de rechten van aandeelhouders beperken.

Transacties met betrokken partijen – Het goedkeuren van commerciële transacties tussen de onderneming en betrokken partijen is belangrijk voor de bescherming van aandeelhouders tegen mogelijke belangenconflicten. PME stemt per geval over dergelijke transacties.

Een stem per aandeel – Voor PME is het 'one share, one vote'-principe leidend bij stemming over aandelenklassen met speciale stemrechten. PME stemt tegen voorstellen die de invloed van minderheidsaandeelhouders beperken.

2.2 Bestuur

Verlenen van decharge – Het verlenen van decharge betekent goedkeuring geven aan het gevoerde beleid door het bestuur van een onderneming. PME stemt per geval over het verlenen van decharge, waarbij onder andere wordt gekeken of het bestuur rechtmatig heeft gehandeld en of het bestuur haar taak in lijn met geldende corporate governance-standaarden heeft uitgevoerd.

Benoeming bestuursleden – PME stemt voor de benoeming van bestuursleden tenzij er aanwijzingen zijn van tekortkomingen ten aanzien van zaken zoals governance standaarden, belangen van minderheidsaandeelhouders, risicobeheersing, waaronder financiële, milieu en sociale risico's.

Onafhankelijkheid – PME stemt tegen de benoeming van een bestuurder wanneer het bestuur en/of een commissie onvoldoende onafhankelijk is/zijn.

Aanwezigheid – PME stemt tegen bestuursleden wanneer zij zonder overtuigende verklaring minder dan 75% van de bestuurs- en commissievergaderingen aanwezig waren.

Lengte bestuurstermijn – PME stemt tegen herbenoeming van een bestuurslid wanneer daarmee de maximale bestuurstermijn wordt overschreden zoals bepaald in wetgeving of vastgelegd in lokale governance codes.

Overmaat aan functies – Wanneer bestuurders een groot aantal andere bestuursfuncties uitoefenen kan dit de uitvoering van hun primaire taken in gevaar brengen. Wanneer een niet-uitvoerende bestuurder meer dan 5 commissariaten vervult, een uitvoerend bestuurder meer dan 2 commissariaten vervult en een bestuursvoorzitter meer dan 3 commissariaten vervult is in de ogen van PME sprake van een overmaat aan functies. PME stemt in dat geval tegen (her-)benoeming van een bestuurder.

Diversiteit – PME heeft als uitgangspunt dat het bestuur en het management van ondernemingen de maatschappelijke diversiteit moet weerspiegelen. PME stemt tegen benoeming van een verantwoordelijk bestuurder (bijvoorbeeld de voorzitter van de benoemingscommissie) wanneer niet aan de norm van tenminste 30% vrouwen en mannen binnen het bestuur is voldaan. In sommige markten worden strengere quota gehanteerd, PME stemt in dat geval in lijn met het geldende quotum.

Fusies en overnames – PME stemt per geval over een voorstel tot fusie of overname. Daarbij kijken we onder andere naar de waardering van het bedrijf dat onderdeel is van de fusie over overname, de gevolgen voor medewerkers, de strategie voor waardecreatie op de lange termijn, de strategische onderbouwing van het voorstel, mogelijke belangenverstrengeling en de governance.

Beschermingsconstructies – PME stemt per geval over voorstellen die tot doel hebben de overname van een onderneming te voorkomen.

Jaarverslag – PME stemt voor goedkeuring van het jaarverslag en de jaarrekening wanneer deze tijdig is gepubliceerd en is voorzien van een goedgekeurde accountantsverklaring

Controletermijn accountant – PME stemt tegen de herbenoeming van de accountant wanneer deze langer dan 10 jaar de controle uitvoert.

Vergoeding van de accountant – PME stemt tegen de vergoeding van de accountant wanneer de kosten voor adviesdiensten door de accountant hoger zijn dan het controleren van de jaarrekening.

2.3 Beloning

Beloningsbeleid – PME stemt voor het beloningsbeleid wanneer dit in lijn is met geldende lokale corporate governance-standaarden, begrijpelijk is opgebouwd, niet onnodig complex omschreven, en gericht is op waardevermeerdering op de lange termijn.

Beloning van bestuurders – PME stemt per geval over de beloning van bestuurders. Voor PME is doorslaggevend dat bestuurders een bezoldiging ontvangen naar prestaties, waarbij de nadruk ligt op waardecreatie- en bescherming van de onderneming op de lange termijn, rekening houdend met de belangen van alle stakeholders.

Hoogte vertrekvergoeding – PME stemt tegen het toekennen van een vertrekvergoeding aan een bestuurder bij overname van de onderneming of vroegtijdig vertrek wanneer deze vergoeding hoger is dan éénmaal het basissalaris.

Verhouding variabele beloning en vaste beloning – PME stemt tegen de beloning van bestuurders wanneer het variabele gedeelte van de beloning meer dan 100% bedraagt van het vaste deel van de beloning.

Aandelen en (niet-)uitvoerende bestuurders – PME is er voorstander van dat uitvoerende bestuurders aandelen houden in de onderneming (tenzij deze worden aangeschaft met door de onderneming geleend kapitaal). PME stemt tegen beloning in aandelen van niet-uitvoerende bestuurders.

2.4 Kapitaalstructuur

Dividend – PME zal het uitkeren van dividend goedkeuren tenzij het uit te keren dividend te hoog is ten opzichte van de financiële positie van de onderneming waardoor eventueel de continuïteit van de onderneming in gevaar komt. Indien er een stockdividend wordt uitgekeerd zonder keuze voor een cashdividend dan wordt dit alleen goedgekeurd als het bestuur van de onderneming kan aantonen dat het uitkeren van cashdividend de continuïteit van de onderneming in gevaar brengt.

Aandelenuitgifte – PME beoordeelt de uitgifte van aandelen per geval. Daarbij letten we op de effecten op de verwatering van het reeds geplaatste kapitaal. In principe stemmen we voor uitgifte van

aandelen met voorkeursrechten tot maximaal 50% cumulatieve verwatering, en uitgifte van aandelen zonder voorkeursrechten tot maximaal 10% cumulatieve verwatering.

Uitgifte van schuldinstrumenten – PME beoordeelt de verzoeken tot uitgifte van schuldinstrumenten per geval.

Inkoop eigen aandelen – In principe stemt PME voor de inkoop van eigen aandelen door ondernemingen, met een maximum van 10% van het uitgegeven aandelenkapitaal.

2.5 Duurzaamheid

Duurzaamheid in beloning – PME stemt voor voorstellen om duurzaamheid als prestatie maatstaf toe te voegen aan het beloningsbeleid van de onderneming.

ESG – PME stemt in principe voor (aandeelhouders)resoluties die de onderneming oproepen om meer verantwoording af te leggen en rapportage te verschaffen ten aanzien van relevante en materiële milieu, sociale en governance factoren (ESG) in het jaarverslag van de onderneming.

ESG risicobeheersing – PME overweegt tegen de herbenoeming van de verantwoordelijke bestuurder te stemmen wanneer ESG-risico's in onvoldoende mate worden beheerst. Tot ESG-risico's behoren onder andere de zorg voor een veilige werkomgeving, het respecteren van mensenrechten en het voorkomen van milieuschade, zowel binnen de eigen operaties als in de volledige keten.

Klimaatresoluties – PME stemt in principe voor (aandeelhouders)resoluties die de onderneming aanzetten tot het voeren van een strenger klimaatbeleid. Daarbij is het uitgangspunt dat de strekking van de resolutie aansluit bij de doelstellingen uit het Klimaatakkoord van Parijs.

Lobby – PME stemt voor aandeelhoudersresoluties die de onderneming oproepen om af te zien van lobbyactiviteiten gericht op het voorkomen of afzwakken van klimaatwetgeving, of wetgeving ter bevordering van de energietransitie.

Overige maatschappelijke (aandeelhouders)resoluties – PME stemt in principe voor (aandeelhouders)resoluties die de maatschappelijke verantwoordelijkheid van ondernemingen bevorderen. Voorbeelden zijn het instellen van gepaste zorgvuldigheid ten aanzien van bescherming van mensenrechten, en voorstellen gericht op behoud van biodiversiteit, een verantwoord belastingbeleid en het tegengaan van ongelijkheid.